

Overheid zet burger aan tot cynisme

Leeuwarder Courant 16 april '08
Persoonlijk contact wordt luxe

DEN HAAG (GPD) - Door het verdwijnen van lokettisten, balie-medewerkers en conciërges vervreemden burgers steeds meer van de samenleving. De overheid schiet met haar doelmatige manier van werken haar doel voorbij en werkt cynisme in de hand.

Met deze kritiek sluit voorzitter Wim van der Donk van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid zich aan bij de recente verontrusting over de groeiende kloof tussen burger en overheid. De raad is een belangrijk adviesorgaan van het kabinet.

Eerder deze maand uitte de Nationale Ombudsman Alex Brenninkmeijer, vergelijkbare bezwaren. Hij stelde dat de overheid bijdraagt aan verharding van de samenleving door de invoering van bedrijfsmatig werken en marktwerking. Bezuinigingen en doelmatigheid voeren hierbij de boventoon.

Van der Donk hekelt eveneens „de smalle blik van de accountant”, waardoor de menselijke factor in de dienstverlening aan burgers keer op keer het onderspit delft. Volgens hem overheerst de gedachte dat met een automaat alles sneller en goedkoper gaat.

„Maar voor je mensen aan het

loket weghaalt, moet je je afvragen: wat gaan we missen? De websites die de overheid tegenwoordig overal voor inzet, lijken er vooral op gericht lastige vragen te vermijden. Een telefoonnummer is vaak amper te vinden. Tijd en kosten worden verlegd naar de klant, en dat noemen we dan betere dienstverlening”, schampert hij.

Hoogleraar politicologie Rinus van Schendelen, die veel onderzoek verrichtte naar de kloof tussen burger en politiek, onderschrijft de kritiek. „De overheid probeert met websites, automatische telefoonbeantwoorders en keuzemenu's de burger te bedienen, maar lijkt haar doel voorbij te schieten.”

Op den duur zal de efficiency de maatschappij meer kosten dan opbrengen, verwacht hij. „Het is op termijn zeer onvoordelig. Burgers verliezen zo hun respect voor zo'n overheid.”

► PAGINA 3

Leeuwarder Courant 8 nov. '06

‘Politie in fout bij verhoren van verdachte’

BREDA (GPD) - De politie gaat bij het verhoren van verdachten vaak onzorgvuldig te werk. Verdachten kunnen in hun verklaring niet kwijt wat ze kwijt willen, omdat de politie uit is op een eventuele latere veroordeling. Aan nuanceringen en ontlastende verklaringen is dan minder behoefte. Dat constateert de Nationale Ombudsman.

„Volgens de wet moeten politieambtenaren door de verdachte voorgestelde wijzigingen in het proces-verbaal opnemen. Het is mij echter bekend dat dit in de praktijk veelal niet gebeurt. Vaak zijn het de politiemensen die bepalen wat wel en wat niet in de verklaring wordt opgenomen”, zegt Nationale Ombudsman Alex Brenninkmeijer. „Als een verdachte aangeeft het niet met de opgestelde verklaring eens te zijn en deze daarom niet te willen ondertekenen, wordt er meestal voor gekozen deze zonder ondertekening in het proces-verbaal op te nemen in plaats van deze aan de wensen van de verdachte aan te passen.” De ombudsman vindt dergelijk gedrag „in strijd met de vereiste professionaliteit en niet behoorlijk”.

Politie en Justitie kunnen zich niet vinden in de kritiek. „Ik vraag me werkelijk af waar de ombudsman deze kritiek op baseert. Als het werkelijk zo zou zijn als hij schetst, zou dat schokkend zijn. Maar zo is het niet”, zegt de Bredase persofficier Tom Henriks. „Als een verklaring is opgemaakt, wordt die aan de verdachte voorgelezen en dan kan die worden gewijzigd voordat ze wordt ondertekend. Als de verdachte dan op

een eerder afgelegde verklaring terugkomt dan legt hij een nieuwe verklaring af. Het is dan aan de rechter om de opeenvolgende verklaringen naast elkaar te leggen.”

Strafrechtadvocaten zijn opgetogen over de harde noten die de Nationale Ombudsman kraakt. „Je ziet te vaak dat verdachten dingen in de mond gelegd zijn, bijvoorbeeld door ze bij voortduring dezelfde, suggestieve, vraag te stellen. Die vraag vind je niet terug in de verklaring, maar wel het antwoord”, zegt strafpleiter Henk van Asselt uit Roosendaal. „Dat geeft een gekleurd beeld, zoals we ook regelmatig constateren dat ontlastende omstandigheden niet worden opgenomen.”

In april dit jaar sprak een Kamermeerderheid zich uit voor de aanwezigheid van advocaten bij politieverhoren. Nu gebeurt dat alleen bij zware geweldsmisdrijven. Ex-justitieminister Piet Hein Donner wilde dat niet uitbreiden, omdat hij dat te duur vond. Volgens advocaat Menno Buntsma uit Breda varen rechters en officieren nog steeds blind op die proces-verbaal. „De ombudsman zou hiermee bij de minister en de Tweede Kamer aan de bel moeten trekken.”

Leeuwarder Courant 19 okt '06 19

Politie moet op verzoek legitimatie laten zien

DEN HAAG - Politiebeambten moeten zonder morren hun legitimatiebewijs tonen, als de burger hen er naar vraagt. Het wijzen op het uniform en het dienstwapen is als reactie op een legitimatieverzoek onbehoorlijk, vindt de Nationale Ombudsman. Het oordeel volgt op een klacht van een automobiliste uit Emmeloord, die in de herfst van 2004 in Weststellingwerf werd staande gehouden.

Nog wat angstig door een schaduwactie van een onopvallende politieauto vroeg zij de agent zich bekend te maken. Zijn antwoord - „U ziet toch dat ik een uniform aan heb en ik heb een pistool bij mij” - was fout. Het enige juiste antwoord staat volgens de ombudsman gewoon in de ambtsinstructie: op verzoek het legitimatiebewijs laten zien.